

Ny handlingsplan:

Hvordan kan landbruket bidra til bedre vannkvalitet i Hunnebunn?

Hunnebunn er et viktig rekreasjonsområde for Fredrikstads innbyggere, men området preges tidvis av store vannmiljøutfordringer. Som et svært lukket og grunt fjordsystem, er Hunnebunn spesielt utsatt for algeoppblomstringer og tilgroing grunnet økning i tilførsler av næringssalter fra avløp og omkringliggende landbruk. Forbedring av vannkvaliteten i Hunnebunn er en prioritert oppgave for Fredrikstad kommune. I dette nyhetsbrevet får du som driver landbruk i Hunnebunns nedbørsfelt oppdatert informasjon om landbruksrettede tiltak i den nye handlingsplanen for Hunnebunn, slik at du kan finne aktuelle vannmiljøtiltak for dine landbruksarealer.

- > Les mer om [Handlingsplan Hunnebunn](#). Detaljert informasjon om landbruksrettede tiltak finnes på side 26 og 30. Prioriterte tiltak finnes på side 31.

Vispen badeplass - et viktig rekreasjonsområde

Ny handlingsplan for Hunnebunn

Handlingsplan Hunnebunn fokuserer på å begrense tilførsel av næringsstoffer til Hunnebunn, drive miljøovervåking samt informere brukere om vannkvaliteten. Det er svært utfordrende å bedre vannkvaliteten i Hunnebunn. Selv med målrettede tiltak, ventes ikke resultatene før på lengre sikt. Handlingsplanen oppdateres hvert fjerde år. Dette gir mulighet for at tiltaksplanen kan justeres ved behov underveis. Ny handlingsplan for bekker, som også inkluderer Hunnbekken, er ventet i løpet av 2019.

Landbruksrettede tiltak i handlingsplanen

Avrenning fra fulldyrka mark gir utvasking av jordpartikler, fosfor, nitrogen og plantevernmidler. Det er flere faktorer som påvirker graden av avrenning fra landbruket, blant disse driftsform og arealbruk, gjødselbruk, jordas egenskaper, erosjonsrisiko, dreneringsforhold, nedbørsmønster og nærhet til bekk og sjø. Høstpløying i nedbørsfeltet anses som hovedårsak til avrenning fra landbruksarealer, særlig på de mest erosjonsutsatte arealene. Til tross for at undersøkelser viser at avløp er den største kilden til tilførsler av næringsstoffer til Hunnebunn, er det også svært viktig å igangsette tiltak for å hindre avrenning fra landbruket. Under finner du en oversikt over landbruksrettede tiltak i den nye handlingsplanen.

Tiltak som anbefales gjennomført og som kan igangsettes i 2019

Gi informasjon til gårdbrukere i området (tiltak P1, s. 30)

Gi bønder i nedbørsfeltet tilgang til relevant informasjon om de positive effektene av redusert jordarbeiding, redusert P-gjødsling, grøfting og vegetasjonssoner. Informasjon gis i form av informasjonsmøter, personlig kontakt, infobrev og brosjyrer.

Gjennomføre tilsyn med RMP og produksjonstilskudd (tiltak H1, s. 26)

Det stilles miljøkrav i RMP-ordningen (regionalt miljøtilskudd) og for produksjonstilskudd. Kommunen vil velge ut en større andel av landbruksforetakene i nedslagsfeltet til Hunnebunn for kontroll av miljøkravene i planperioden. Spesielt kantsoner og buffersoner er aktuelle områder å kontrollere.

Tiltak som anbefales gjennomført i planperioden (2019-2022)

Vurdere tiltak mot avrenning i rullering av SMIL (tiltak F1, s. 26)

Det gis SMIL-tilskudd (spesielle miljøtiltak i landbruket) til utbedring og supplering av hydroteknisk anlegg, kumdammer, etablering av avskjæringsgrøfter, fangdammer, erosjonssikring av bekkekanter, flomdempende tiltak mm. Nye tiltak mot avrenning fra landbruket vurderes i rullering av lokal strategiplan for SMIL.

Utrede behov for særskilte krav i kommuneplanens arealdel ved neste rullering (tiltak F2, s.26)

Kommunen har mulighet til å fastsette bestemmelser om hensynssoner, f.eks. vegetasjonssoner, i kommunens arealplan. Kunnskap om landbruksavrenning i Hunnebunn er mangelfull. Nye hensynssoner kan vurderes ved neste rullering, dersom tiltak på avløpssiden ikke gir ønsket effekt.

Innføre en lokal tilskuddsordning for redusert jordbearbeiding og P-reduisert gjødsel (tiltak G1, s. 26)

Et lokalt tilskudd vil sammen med RMP-ordningen gi bøndene i Hunnebunn økonomisk fordel dersom de velger å ikke høstpløye, og vil også kunne brukes for å oppfordre bønder om å bruke P-reduisert gjødsel. Tiltaket avhenger imidlertid av etablering av lokal tilskuddsordning og finansiering.

Hva har blitt gjort til nå?

Det er allerede innført en rekke tiltak for å redusere diffus avrenning fra landbruket i Hunnebunn, hovedsakelig redusert jordbearbeiding, etablering av vegetasjonssoner og grasdekte vannveier samt hydrotekniske tiltak.

Her er de viktigste tiltakene:

- Redusert jordbearbeiding, slik som å unngå høstpløying, reduserer utvasking av jord og næringsstoffer.
- Endret jordbearbeiding, som direktesåing av høstkorn eller lettere/minimal jordbearbeiding før såing, begrenser avrenning, men effekten er ikke like stor som ved å la arealene ligge i stubb.
- Redusert jordbearbeiding viser en svak økende trend de siste årene, og andelen kornarealer som ligger i stubb i nedbørsfeltet er høyere enn i kommunen for øvrig.
- Etablering av vegetasjonssoner med 6-9 meter grasdekke ned mot vannet. Vegetasjonssonene økte fra 3230 meter i 2016 til 3916 meter i 2017.
- Flomutsatt areal (22 da.) ved utløpet til Hunnebunn har i flere år vært tilsådd med gras istedenfor korn.
- Det meste av fulldyrka mark ble drenert i tidsrommet 1950 – 1985, med unntak av noen eiendommer som nylig ble drenert. Totalt har 1356 meter med avskjæringsgrøfter blitt etablert, eller restaurert i perioden 2016-2017.
- Økt kontroll av miljøkrav i tilskuddsordninger til jordbruket og mer informasjon til bøndene.

Det er ikke fastsatt spesifikke krav til jordarbeiding i området, og andelene varierer noe fra år til år. Ved gjennomgang av siste års RMP-søknader og produksjonstilskudd kan det grovt anslås at 40% av jordbruksarealene ligger i stubb eller gress over vinteren, 30 % er tilsådd med høstkorn og 30 % er høstpløyd eller høstharvet.

Hvem gjør hva i kommunen? Miljø og landbruk overvåker vannkvaliteten på Vispen og i Hunnbekken. Park, inkludert skjærgårdstjenesten, ivaretar rekreasjonsverdien. Vann og avløp overvåker pumpestasjon og overløp i Hunnebunn.

Hvordan du kan bidra til bedre vannmiljø?

«God agronomi, der planten tar opp alle næringsstoffer best mulig, er et godt vannmiljøbidrag fra bonden.»

Det er viktig at du som bonde, og nabo, til Hunnebunn, har et bevisst forhold til hvilke tiltak du kan gjøre på din gård for å bedre vannmiljø og rekreasjonsverdier i og langs Hunnebunn. Det kan søkes støtte til å gjennomføre tiltak gjennom tilskuddsordningene SMIL og RMP. Vi anbefaler også at du tar i bruk NIBIOs nettbaserte «veileder for miljø- og klimatiltak i landbruket».

RMP

RMP-tilskudd skal stimulere bøndene til å gjøre tiltak for å begrense forurensning og fremme kulturlandskapsverdier.

Nyttige lenker:

[Ny veileder for RMP 2019-2022](#)

[Fylkesmannens sider om RMP](#)

[Landbruksdirektoratets sider om RMP](#)

[Landbruksdirektoratets bruksanvisning til elektronisk søknad](#)

Husk: Du kan søke elektronisk fra 1. august. Søknadsfristen er 15. oktober 2019!

SMIL

Nå er det enklere å søke SMIL-midler og tilskudd til drenering. Søknader skal fra og med februar 2019 sendes inn digitalt med innlogging via ID-porten/Altinn. Det nye systemet sørger for rask og sikker søknadsbehandling. Når saken er ferdigbehandlet i kommunen, kommer svaret i foretakets innboks i Altinn eller Sikker Digital Post. Dersom du ikke har digital postkasse, kommer svaret som brev i posten. Send inn søknader fortløpende, ta gjerne kontakt på forhånd når du planlegger tiltak.

Nyttige lenker

[Søk SMIL-midler](#)

[Søk tilskudd til drenering av jordbruksjord](#)

[Registrere søknad hos Agros](#) :

[Instruksjonsfilm for søker](#) :

[Fredrikstad kommunes side om SMIL-midler](#)

[Landbruksdirektoratets side om SMIL-midler](#)

Løpende søknadsfrist!

Annet

Tiltaksveilederen – et planleggingsverktøy: NIBIOs nettbaserte «[Veileder for miljø- og klimatiltak i landbruket](#)» har nylig blitt oppdatert, og har en egen bolk som gir informasjon om tiltak for å begrense vannforurensning i landbruksområder.

Ny infoside om Hunnebunn: Kommunen vil opprette en ny informasjonsside om Hunnebunn i løpet av våren - følg med på våre hjemmesider!